

การบริหารจัดการกองอำนวยการก่อสร้างสำหรับกองทัพภาคที่ 1

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก สมพล สว่างจิตร
นายทหารปฏิบัติการ มณฑลทหารบกที่ 17

วิทยาลัยการทัพบก
กันยายน 2562

เอกสารวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการกองอำนวยการก่อสร้างสำหรับกองทัพภาคที่ 1
โดย พันเอก สมพล สว่างจิตร
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก พิชชญาน พวงทอง

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2562 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

(ธีระพงษ์ เย็นอุทก)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(ชนะชัย พลเตชา)

ประธานกรรมการ

พลเอก

(จักรชัย โมกษะสมิต)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(พิชญาน พวงทอง)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก สมพล สว่างจิตร
เรื่อง การบริหารจัดการกองอำนวยการก่อสร้างสำหรับกองทัพภาคที่ 1
วันที่ กันยายน 2562 **จำนวนคำ :** 5,950 **จำนวนหน้า :** 16
คำสำคัญ การบริหารจัดการ, กองอำนวยการก่อสร้าง
ชั้นความลับ ไม่กำหนดชั้นความลับ

ปัจจุบันงานก่อสร้างที่ส่วนราชการภายนอกมีความประสงค์ให้กองทัพบกดำเนินการจะมีการแบ่งมอบให้ กรมการทหารช่างและกองทัพภาคต่าง ๆ รับผิดชอบดำเนินการต่อไป งานเหล่านี้มักเป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล มีความเร่งด่วนและ มีงบประมาณสูง หากใช้สายการบังคับบัญชาปกติในการดำเนินการมักใช้เวลาในการดำเนินการนาน และไม่คล่องตัว เพราะงานเหล่านี้มีหลายขั้นตอน ตั้งแต่ การสำรวจสภาพพื้นที่ การคิดงบประมาณ การเสนอเอกสารประมาณการตามขั้นตอนของทางราชการ จนเมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการมาแล้ว ก็จะมีขั้นตอนในการควบคุมงานอีกมากมาย จนกระทั่งงานแล้วเสร็จก็จะมีขั้นตอนในการส่งมอบงาน และการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆไว้ เพื่อให้สามารถรับการตรวจสอบกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพราะฉะนั้นการใช้กองอำนวยการก่อสร้างที่กองทัพบกได้ให้แต่ละกองทัพภาคจัดตั้งไว้แล้ว ในการควบคุมงานจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยการใช้กองอำนวยการก่อสร้างที่เหมาะสมและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จะสามารถทำให้เกิดความชัดเจนในการประสานการปฏิบัติทำให้หน่วยปฏิบัติงานก่อสร้างไม่เกิดความสับสน หากกองอำนวยการก่อสร้างมีโครงสร้างการจัดที่ชัดเจน กำลังพลที่อยู่ในกองอำนวยการก่อสร้างจะมีแนวทางในการรับราชการ ทำให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน กำลังพลสามารถเกาะติดข้อมูลงานก่อสร้างต่างๆ งานของกองอำนวยการก่อสร้างก็就会有ความต่อเนื่อง ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Sompon Swangchit
TITLE : The Administration of 1st Construction Center
DATE : September 2019 **WORD COUNT:** 5,950 **PAGES:** 16
KEY TERMS : Administration, Construction Center
CLASSIFICATION : Unclassified

At present, the construction works that the government or other civil agencies intended for the army to operate will be assigned to the Department of Engineer and the Army Areas. These jobs are projects based on government policies and often come with urgency, complication, tough deadline and high budget. These missions, however, if using the normal command line in the operation; it usually takes a long time to process until it is actually beginning construction works. Naturally, the normal command line is not flexible because these urgent tasks have many complexities, ranging from surveying construction areas, budget proposing documents according to government procedures until the budget has been supported. These complex procedures take times. And when the budgets come, there will be many sequences to control the construction works until the works are completed. Then it comes to the procedures of delivering the works to the budget owner. Last but not least, proper collecting data will be provided to the relevant government agencies such as the Bureau of the Budget, the Office of the Auditor General, etc. Therefore, the use of the Army Construction Center for each army sector, in which army has already been authorized to do construction missions would be appropriated to control the works. By designing the appropriate construction center organization, the construction unit will not be confused and be clear to coordinate. All in all, clear management of the construction center will bring its personals to have a proper career path and encourage good morale and bring success to the jobs of the construction center efficiently.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัย การที่พบทุกท่านที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่า อย่างสูง รวมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำแนวทางในการจัดทำเอกสารวิจัย ส่วนบุคคลและตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียดจนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยแล้ว ยังได้รับกำลังใจและ คำชี้แนะที่ทำให้เห็นหนทางแห่งความสำเร็จอีกด้วย ผู้วิจัยเอกสารขอขอบพระคุณ พลเอก จักรชัย โมกษะสมิต ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา พันเอกพิชชญาน พวงทอง อาจารย์ที่ ปรึกษาและกรรมการ พันเอก ชนะชัย พลเตชา ประธานกรรมการ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และคำปรึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้ ทำให้การวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้สมตาม ความมุ่งหวัง ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมใน งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพ

การบริหารจัดการกองอำนวยการก่อสร้างสำหรับกองทัพภาคที่ 1

เนื่องจาก¹ ทบ. มีนโยบายพิจารณาใช้หน่วย ช.ดำเนินการงานก่อสร้างและซ่อมแซมอาคาร และระบบสาธารณูปโภคใน ทบ.แทนการจ้างเหมา นอกจากนี้ปัจจุบันรัฐบาลยังได้มอบหมายงานก่อสร้างและซ่อมแซมอาคาร งานถนน งานปรับปรุงแหล่งน้ำ และ งานบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งรวมถึงการฟื้นฟูพื้นที่ที่ประสบเหตุสาธารณภัยต่างๆด้วย โดยการดำเนินการวิธีในการจัดหานั้น ทบ.ได้มอบให้ ทภ.และ กช.เป็นหน่วยดำเนินการ ซึ่งในการดำเนินการที่ผ่านมาของ ทภ.บางครั้งเกิดปัญหาจากการที่พื้นที่ปฏิบัติงานมีหลายแห่ง และอยู่ห่างไกลจากที่ตั้งของ ทภ. ทำให้ไม่สะดวกในการดำเนินการวิธีในการจัดหา

ที่ผ่านมาสำหรับการควบคุมงานก่อสร้างดังกล่าวนั้น ทบ.ได้อนุมัติให้ ทภ.และ กช. จัดตั้งกองอำนวยการก่อสร้างฯ โดยมี มทภ.และ จก.กช. เป็นผู้อำนวยการก่อสร้างฯ มีอำนาจในการจัดหาวัสดุก่อสร้าง , สป.3 และ ชิ้นส่วนซ่อมบำรุงเร่งด่วนตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติแผนจัดหา และ หากวงเงินในการจัดหาเกินอำนาจให้มีอำนาจในการจัดหาในอำนาจของ ผบ.ทบ.โดยลงนาม “รับคำสั่ง ผบ.ทบ.”

ทบ.ยังได้มีนโยบายการแบ่งมอบงานก่อสร้างของกองทัพภกให้หน่วยต่างๆ ใน ทบ.ถือปฏิบัติ โดยในส่วนของ ทภ.ได้กำหนดให้ ทภ. รับผิดชอบในการก่อสร้างอาคาร สิ่งปลูกสร้างและสาธารณูปโภค ให้กับทุกหน่วยใน ทภ.โดยพิจารณาแบ่งมอบให้ มทภ., จทภ. หรือหน่วยรับประโยชน์ เป็นหน่วยดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ หน่วยรับประโยชน์ที่เป็นหน่วยดำเนินการจัดหาต้องไม่ต่ำกว่าหน่วยระดับกองพลหรือเทียบเท่า และมีขีดความสามารถในการดำเนินการวิธีจัดหาได้

สำหรับปัญหาในการดำเนินการที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการที่ไม่เป็นแนวทางเดียวกัน ทบ. จึงได้การจัดประชุม เมื่อ 28 สิงหาคม พ.ศ.2543 โดย กบ.ทบ.ได้เชิญ ทภ.1 ,ทภ.2 ,ทภ.3, ทภ.4 , กช., สปช.ทบ. และ สป.ทบ. มาร่วมประชุมหารือ ซึ่งสรุปผลการประชุมได้ดังนี้

บก.กองอำนวยการก่อสร้างฯ ที่จัดตั้งขึ้นนั้นเพื่อควบคุมกำกับดูแลการก่อสร้างให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเท่านั้น เนื่องจากไม่ได้เป็นส่วนราชการตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพภกฯ จึงอาจจะมีปัญหาในการดำเนินการวิธีจัดหาหากมีการร้องเรียนหรือข้อบกพร่องเกิดขึ้น ดังนั้นเรื่องการจัดหาสมควรดำเนินการในนามของ ทภ. (โดยแผนกพลาธิการ ทภ.) หรือ กช. (โดยกองจัดหา กช.)

งานก่อสร้างนอก ทบ.(ใช้งบประมาณนอก ทบ.) ให้คิดประมาณการงบซ่อมฟื้นฟูเครื่องมือช่างและยานพาหนะเพิ่มเติมจากค่าซ่อมบำรุงเร่งด่วน และ ให้กรมฝ่ายยุทธบริการที่รับผิดชอบยุทธโธปกรณ์รับผิดชอบในการดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมบำรุงหรือการจ้าง

ซ่อมเพื่อฟื้นฟูเครื่องมือช่างและยานพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติงานและควบคุมทางบัญชีให้เรียบร้อยต่อไป

การแก้ไขอำนาจในการดำเนินกรรมวิธีนั้น ตามคำสั่ง² กท.(เฉพาะ)ที่ 400/600 ลง 26 สิงหาคม พ.ศ.2560 รว.กท.ได้กรุณาอนุมัติให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของส่วนราชการในสังกัด กท. สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงานด้านพัสดุของ นขต.ทบ. รวมทั้งการให้หน่วย ช.ทั้งของ กช.และ ทภ. สามารถจัดหาวัสดุก่อสร้าง และอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้ในการก่อสร้างได้ทันเวลา และตรงกับการใช้งาน ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายในการใช้หน่วย ช. ทั้งของ กช.และ ทภ.ทำการก่อสร้างและซ่อมแซมสิ่งปลูกสร้างใน ทบ.ให้มากขึ้น หรือให้หน่วย ช. สนับสนุนส่วนราชการอื่นในพื้นที่ยากลำบากและเสี่ยงภัย นั้น ผบ.ทบ. ยังได้มอบอำนาจในการสั่งซื้อสิ่งจ้าง และ การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้กับ หน.นขต.ทบ.ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ลำดับ	ตำแหน่ง	โดยวิธีประกาศ เชิญชวน	โดยวิธีคัดเลือก	โดยวิธี เฉพาะเจาะจง
1	จก.ฝ่ายยุทธ บริการที่มี ยศ. พล.ต.และ จก. ฝ่ายกิจการพิเศษ ที่รับผิดชอบ สป. ที่ยศ พล.ต.	40,000,000	20,000,000	10,000,000
2	จก.กช. และ มทภ.	100,000,000	50,000,000	25,000,000

เพื่อให้การจัดทำเอกสารวิจัยฉบับนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ จากการควบคุมงานก่อสร้างของหน่วยทหารช่างจากส่วนต่างๆ เช่น กรรมการทหารช่างซึ่งเป็นหัวหน้าเหล่าสายวิทยาการและจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ควบคุมการปฏิบัติงานก่อสร้างของกองทัพบก , กองทัพไทย และ กระทรวงกลาโหมจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอสรุปสาระสำคัญของแต่ละท่านดังนี้

พล.ต. ธนดล สุรารักษ์ ฯ ผบ.พล.ช (อดีต จก.กช.)³ ได้ศึกษาถึงปัญหาข้อขัดข้องในโครงการก่อสร้างของกองทัพบก แบ่งได้เป็น 3 ส่วนสำคัญ คือ 1) ปัญหาที่มีสาเหตุมาจากหน่วยเจ้าของงาน ซึ่งสามารถสรุปถึงปัญหาได้ 4 ประเภท คือ ปัญหาเกี่ยวกับแบบแบบก่อสร้าง ปัญหาจากรายการเปลี่ยนแปลง ปัญหาการจ่ายเงินงวด และ ปัญหาเรื่องการตรวจรับงาน 2) ปัญหาที่มีสาเหตุมาจากผู้รับเหมาก่อสร้าง ซึ่งสามารถสรุปถึงปัญหาได้ 3 ประเภท คือ ปัญหาเรื่องการวางแผนและตารางเวลา ปัญหาการขาดสภาพคล่องของผู้รับเหมาก่อสร้าง และ ปัญหาผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกำหนด 3) ปัญหาที่มีสาเหตุอื่นๆ ซึ่งสามารถสรุปปัญหาได้ 2 ประเภท คือ ปัญหาแรงงานไม่คงที่ซึ่งโดยหลักๆแล้ว ปัญหาที่สำคัญคือ แรงงานไม่ได้ยึดอาชีพช่างก่อสร้างเป็นหลักเพียงอย่างเดียว อีกทั้งยังมีแรงงานจำนวนมากที่ยังทำด้านเกษตรกรรมควบคู่กับงานก่อสร้างไปด้วยและปัญหาเกี่ยวกับวัสดุก่อสร้าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับราคาวัสดุก่อสร้างของสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้าที่มีรายการวัสดุก่อสร้างไม่เพียงพอต่อการใช้งานจริง บางรายการล้าสมัย และ ไม่นิยมใช้ใน งานก่อสร้างแล้ว และ การใช้มาตรฐานราคากลางที่เป็นค่าเฉลี่ยของตัวเลขเพียงค่าเดียว ไม่สามารถใช้วัสดุที่มีคุณภาพสูง ปัญหาเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกัน เช่น เมื่อมีปัญหาการจ่ายเงินงวดล่าช้าจากหน่วยเจ้าของงาน เป็นผลให้ ผู้รับเหมาก่อสร้างขาดสภาพคล่อง หรือ เมื่อผู้รับเหมาก่อสร้างมีปัญหาเรื่องการวางแผนงาน เป็นผลให้งานก่อสร้างไม่เสร็จ ตามเวลาที่กำหนด เป็นต้น

พล.ต.ธรรมรักษ์ เจริญกุล (ผอ.สนง.พัฒนาภาค 1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการทหารสูงสุด)⁴ ได้ศึกษาถึงบทบาทที่แตกต่างกันของทหารช่างกองทัพบกไทย ในบทบาทการก่อสร้างเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ และ การออกแบบองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อภารกิจการพัฒนาประเทศของกองทัพบกและกระบวนการทำงานของทหารช่างกองทัพบกไทย โดยได้เสนอแนวทางในการปรับโครงสร้างกองทัพใน ส่วนของทหารช่างกองทัพบกไทย ดังนี้ 1) ควรรวมหน่วยงานต่างๆของกองทัพไทยที่เกี่ยวข้องกับงานทางการช่างที่มีภารกิจหรืองานซับซ้อนใกล้เคียงกันเข้าเป็นหน่วยงานเดียวกันจะทำให้การจัดองค์กรมีขนาดเล็กลงและมีประสิทธิภาพมากขึ้นเช่นกรมยุทธโยธาทหารบกและกรมการทหารช่าง 2) หน่วยงานใดที่มีการดำเนินงานไม่คุ้มค่าและมีภาคเอกชนดำเนินงานได้ดีกว่า ควรจะโอนให้หน่วยงานเอกชนรับดำเนินงานเพื่อการประหยัดงบประมาณ และมีประสิทธิภาพมากกว่า รวมถึงเป็นการช่วยเหลือภาคเอกชนอีกทางหนึ่ง เช่น งานซ่อมเครื่องมือช่างต่างๆ เป็นต้น 3) ยุทโธปกรณ์และเครื่องมือช่างในการจัดต่อไป ควรจะมีมาตรฐานและยี่ห้อ แบบเป็นไปในรูปแบบเดียวกันเพื่อความสะดวกในการจัดหาอะไหล่และการซ่อมบำรุงต่างๆ 4) โครงสร้างการจัดของหน่วยทหารช่างกองทัพควรมีรูปแบบที่กระชับและมีการจัดแบบภาระหน้าที่และภารกิจ (Functional and Mission

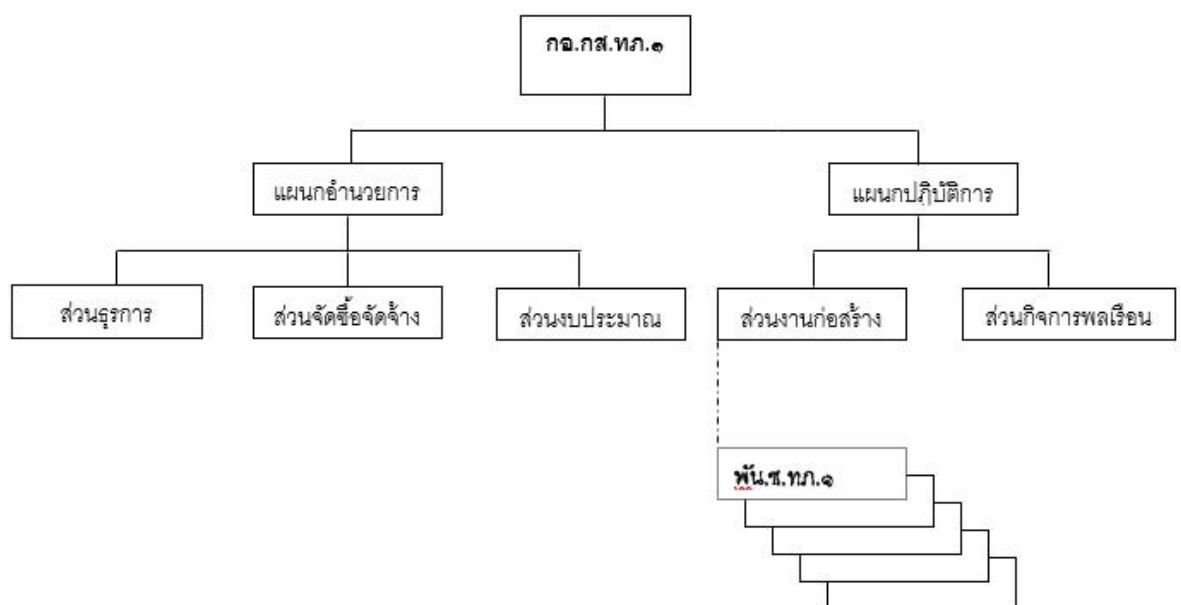
Organization) เพื่อประสิทธิภาพการทำงานที่ทำให้ไม่มีสายการบังคับบัญชายาวเกินไป และตรงกับภารกิจที่ตนเองรับผิดชอบมากที่สุด ซึ่งจะสอดคล้องกับการปรับโครงสร้างของ กองทัพบกไทย

พล.ท. โสภณ เวคะวากยานนท์ (ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงกลาโหม)⁵ ได้ศึกษาเรื่อง การควบคุมงานก่อสร้าง : ศึกษาเฉพาะกรณีการก่อสร้างของกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีข้อเสนอ 2 ข้อดังนี้ 1) การควบคุมงาน พบว่า ผู้ที่มีความสำคัญที่จะทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีคือ ผู้ควบคุมงานและคณะกรรมการตรวจการจ้างถ้าได้แต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการอบรมชี้แจงในเรื่องการควบคุมงาน มีประสบการณ์ในการทำงานบ้างพอสมควรแล้ว งานนั้นก็สำเร็จตามเป้าหมายและเพิ่มเติมอีกว่าลักษณะของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้ควบคุมงานจะต้องได้รับการอบรม หรือผ่านหลักสูตร การควบคุมงานก่อสร้าง ที่ทางราชการได้จัดขึ้น เพื่อให้มีประสบการณ์ในด้านการก่อสร้าง และ พร้อมทั้งจะเป็นตัวแทนรักษาผลประโยชน์ให้กับทางราชการ ส่วนคณะกรรมการตรวจการจ้าง ต้องมีการอบรมหรือมีการแนะนำคณะกรรมการตรวจการจ้าง เกี่ยวกับการควบคุมงาน เพื่อให้รู้ถึงวิธีการปฏิบัติงาน และสามารถตรวจสอบผู้ควบคุมงาน ว่าได้ปฏิบัติงานถูกต้องตามหลักวิชาการหรือไม่ และสำหรับการแต่งตั้ง ผู้ควบคุมงาน และ คณะกรรมการตรวจการจ้าง ในหน่วยงานของทางราชการนั้น ปกติแล้วหัวหน้าหน่วยงานนั้นๆ จะเป็นผู้แต่งตั้ง แต่ควรนำข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น มาพิจารณาประกอบด้วย นอกจากนั้นหัวหน้าส่วนราชการยังต้องให้ความเป็นธรรมกับผู้รับจ้างในกรณีเกิดปัญหา ข้อขัดแย้ง อันเนื่องมาจาก แบบรูป รายการ ตลอดจนเงื่อนไขในสัญญาและอื่นๆ เป็นต้น 2) ส่วนราชการ ควรจัดให้มีเอกสารแบบฟอร์มการรายงาน และการฝึกอบรมที่เป็นมาตรฐานดังนี้ แบบฟอร์มการรายงานประจำวัน/ประจำสัปดาห์/ประจำเดือน คู่มือหรือเอกสารแนะนำในการควบคุมงานให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเชิญสถาปนิก วิศวกร และ ผู้ที่มีประสบการณ์ในงานก่อสร้าง มาบรรยายให้ผู้ควบคุมงานฟังเป็นครั้งคราว และจัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน ไปรับการศึกษานในหลักสูตรการควบคุมงานก่อสร้างที่ทางราชการจัดขึ้นทุกๆปี ตลอดจนควรจัดให้มีการประชุม หารือระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมงานก่อสร้างกับผู้รับจ้าง (เมื่อเกิดปัญหา หรือ ข้อขัดแย้ง ในทุกๆ กรณี) อย่างสม่ำเสมอ

จากการศึกษาเอกสารวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน จะเห็นได้ว่าการงานก่อสร้างและซ่อมแซมต่างๆของกองทัพจะสำเร็จได้ด้วยการควบคุมงานของผู้ควบคุมงาน ผู้รับเหมาและคณะกรรมการตรวจการจ้าง ตลอดจนหน่วยเจ้าของงานที่ต้องมีการการจัดเตรียมเอกสารและข้อมูลด้านการก่อสร้างให้พร้อม และได้มีข้อคิดเห็นว่าหน่วยทหารช่างบางหน่วยที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันสามารถรวมกันเพื่อให้การปฏิบัติงานช่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น

การที่ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะจัดกองอำนาจการก่อสร้างให้เหมาะสมกับกองทัพภาคที่ 1 จึงเป็นแนวทางการปรับองค์ประกอบของกองฝ่ายเสนาธิการของกองทัพภาคที่ 1 ให้สามารถควบคุมการปฏิบัติงานช่างได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยเองที่ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้ปฏิบัติงาน และ ผู้ควบคุมงาน รวมถึงเป็นหัวหน้ากองอำนาจการก่อสร้างของกองพลพัฒนาที่ 1 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 จนถึงปี พ.ศ.2557 และ เป็นเลขาธิการกองอำนาจการก่อสร้างของกองทัพภาคที่ 1 ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558-2561 และในระหว่างเป็นนายทหารฝ่ายการช่าง กองทัพภาคที่ 1 ได้เป็นผู้ร่างหนังสือ⁶กองทัพภาคที่ 1 ที่ 1250/2560 ลง 27 พฤศจิกายน พ.ศ.2560 เรื่อง การจัดตั้งกองอำนาจการก่อสร้างกองทัพภาคที่ 1 ในส่วนของอำนาจหน้าที่กองทัพภาคที่ 1 (กอ.กส.ทภ.1) ดังนี้ 1) วางแผนกำหนดนโยบาย อำนาจการ และ กำกับดูแล การดำเนินการก่อสร้างให้บรรลุวัตถุประสงค์และแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนด 2) พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานฯ เพื่อดำเนินงานในเรื่องต่างๆได้ตามความจำเป็น 3) มีอำนาจในการเชิญผู้แทนหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องให้มาชี้แจงหรือร่วมพิจารณาได้ตามความเหมาะสม 4) ให้ นขต.ทภ.1 ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของกองอำนาจการก่อสร้างกองทัพภาคที่ 1 (กอ.กส.ทภ.1) เมื่อได้รับการร้องขอ

ผังการจัดกองอำนาจการก่อสร้างกองทัพภาคที่ 1

หน้าที่ของแต่ละส่วน

ส่วน ธุรการ	ส่วน จัดซื้อจัดจ้าง	ส่วน งบประมาณ	ส่วน งานก่อสร้าง	ส่วน กิจการพล เรือน
แจกจ่าย เอกสาร ประกอบ สัญญาจ้างให้ คณะกรรมการ	จัดซื้อจัดจ้าง งานก่อสร้างและ ซ่อมแซมตามที่ ได้รับมอบหมาย	ควบคุม ภาพรวมการ บริหาร งบประมาณ ให้สอดคล้อง กับห้วงการ บริหาร งบประมาณ ของ กองทัพบก	ควบคุมการ รายงานตามห้วง เวลาตั้งแต่ เริ่มต้นจนถึง ระยะเวลา ประกันผลงาน	วางแผนงาน ด้านกิจการพล เรือนร่วมกับ ส่วนปฏิบัติงาน ก่อสร้าง
สรุปบัญชีงาน ก่อสร้างฯ ซ่อมแซมของ แต่ละ ปีงบประมาณ	สรุปบัญชี รายการจัดซื้อ จัดจ้าง	กำกับดูแล ด้าน งบประมาณ ของการจัดซื้อ จัดจ้างให้ เรียบร้อย	กำกับดูแลงาน ก่อสร้าง/ ซ่อมแซมจนถึง ขั้นตอน ตรวจสอบงาน ก่อนการคืน หลักประกัน สัญญา	วางแผนการ ประชาสัมพันธ์ งานด้านการ ก่อสร้าง/ ซ่อมแซม
รับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายและ งานด้าน สวัสดิการของ กอ.กส.ทภ.1			ปฏิบัติงาน ก่อสร้างให้แล้ว เสร็จตาม ระยะเวลาที่ กำหนด	รายงานผลการ ปฏิบัติงานผ่าน สื่อต่างๆเพื่อ เสริมสร้าง ความเข้าใจ

อัตราการจัด

ชั้นยศ	ส่วนราชการ	ส่วนจัดซื้อจัดจ้าง	ส่วนงบประมาณ	ส่วนงานก่อสร้าง	ส่วนกิจการพลเรือน
ฝสธ.	หน.ส่วน ราชการ/เลขา กอ.กส.ทภ.1		หน.ส่วน งบประมาณ	หน.ส่วนงาน ก่อสร้าง	หน.ส่วน กิจการพล เรือน
น.	น.ราชการ	- หน.ส่วน จัดซื้อจัดจ้าง - ผช.หน.ส่วน จัดซื้อจัดจ้าง (2) - น.จัดซื้อจัด จ้าง	น. งบประมาณ	น.กำกับการ ก่อสร้าง	น. ประชาสัมพันธ์
ส.	- จ่า กอ.กส.ทภ.1 - นายสิบ ราชการ	-นายสิบส่ง กำลังสายงาน ปกติ -นายสิบส่ง กำลังสายงาน ก่อสร้าง -จนท.ประจำ ส่วนจัดซื้อจัด จ้าง(2)	-นายสิบ งบประมาณ (2)	นายสิบ กรรมวิธี ข้อมูล	นายสิบกิจการ พลเรือน
อส.๗	จนท.ประจำ ส่วนราชการ	จนท.ประจำ ส่วนจัดซื้อจัด จ้าง	จนท.ประจำ ส่วน ประมาณ	จนท.ประจำ ส่วนงาน ก่อสร้าง	
พลทหาร	พลนำสาร/ บริการ				

ผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการกองอำนวยการก่อสร้าง ของ ทภ.1

ลำดับ	ตำแหน่งปกติ	ตำแหน่งปฏิบัติงาน
1	มทภ.1	ผู้อำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
2	รอง.มทภ.1(1)	รองผู้อำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
3	รอง.มทภ.1(2)	รองผู้อำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
4	รอง.มทภ.1(3)	รองผู้อำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
5	เสธ.ทภ.1	รองผู้อำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
6	ผบ.พล.1 รอ.	ที่ปรึกษากองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
7	ผบ.พล.ร.2 รอ.	ที่ปรึกษากองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
8	ผบ.พล.ร.9	ที่ปรึกษากองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
9	ผบ.พล.ร.11	ที่ปรึกษากองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
10	ผบ.พล.ม.2 รอ.	ที่ปรึกษากองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
11	ผบ.พล.พัฒนา 1	ที่ปรึกษากองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
12	หน.สนง.มทภ.1	ที่ปรึกษากองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
13	รอง เสธ.ทภ.1(1)	ผช.ผู้อำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
14	รอง เสธ.ทภ.1(2)	ผช.ผู้อำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
15	รอง เสธ.ทภ.1(3)	ผช.ผู้อำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
16	ผอ.กทพ.ทภ.1	ประจำกองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
17	ผอ.กขว.ทภ.1	ประจำกองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
18	ผอ.กยก.ทภ.1	ประจำกองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
19	ผอ.กทบ.ทภ.1	ประจำกองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
20	ผอ.กกร.ทภ.1	ประจำกองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1
21	ผอ.กปช.ทภ.1	ประจำกองอำนวยการก่อสร้าง ทภ.1

22	ฝสธ.สนง.มทภ.1	ประจำกองอำนาจการก่อสร้าง ทภ.1
23	ฝกง.ทภ.1	ฝ่ายการเงินกองอำนาจการก่อสร้าง ทภ.1
24	นธน.ทภ.1	ฝ่ายกฎหมายกองอำนาจการก่อสร้าง ทภ.1
25	ฝยย.ทภ.1	ฝ่ายยุทธโยธากองอำนาจการก่อสร้าง ทภ.1
26	ฝพธ.ทภ.1	ฝ่ายพลธิการกองอำนาจการก่อสร้าง ทภ.1
27	นกช.ทภ.1	ฝ่ายเลขานุการกองอำนาจการก่อสร้าง ทภ.1
28	ผช.น.ฝกช.ทภ.1	ผู้ช่วย ฝ่ายเลขานุการกองอำนาจการก่อสร้าง ทภ.1
29	ผช.น.ฝกบ.ทภ.1	ผู้ช่วย ฝ่ายเลขานุการกองอำนาจการก่อสร้าง ทภ.1
30	น.งบประมาณ ทภ.1	ฝ่ายงบประมาณการกองอำนาจการก่อสร้าง ทภ.1

จำนวนทั้งสิ้น 30 นาย

แนวทางการดำเนินงานในปัจจุบัน

งานก่อสร้างที่ ทภ.1 ได้รับในปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ประเภท

งบทกติ เช่น งานก่อสร้างและซ่อมแซม สิ่งปลูกสร้าง , งานปรับปรุงห้องน้ำห้องส้วม , งานปรับปรุงโรงเลี้ยงโรงนอน , งานปรับปรุงอาคารที่พักอาศัยนายทหารชั้นประทวนและ ชั้นสัญญาบัตร , งบทปรับปรุงแฟลต , งบทปรับปรุงอาคารสำนักงานต่างๆ กองบังคับการกองร้อย กองพัน กรม , งานปรับปรุงถนนภายในหน่วยทหาร และงานปรับปรุงระบบประปา เป็นต้น สำหรับงบประมาณที่บนี้ได้รับ โดยมากจะเป็นวงเงินตั้งแต่หลักแสนจนถึง หลักสิบล้านบาท

ลักษณะงานก่อสร้าง : งานประเภทนี้มักเป็นงบต่อเนื่องของหน่วยต่างๆ มักจะมีการเฉลี่ยงบทประมาณที่กองทัพภาคได้รับให้กับหน่วยต่างๆที่เสนองบประมาณขึ้นมาโดยมีกองส่งกำลังบำรุงของกองทัพคอยจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องงบทประมาณที่ได้รับและเป็นไปตามนโยบายของผู้บัญชาการทหารบกที่มีการเน้นย้ำในแต่ละปี ทั้งนี้งบทปรับปรุงและซ่อมแซมต่างๆ มักมีการเสนอแผนล่วงหน้า 2-3 ปี กว่าจะได้รับงบทประมาณ งานประเภทนี้ โดยมากใช้งบทประมาณของกองทัพภาคเอง เป็นงานที่ไม่ซับซ้อน แต่มีปริมาณงานมากหน่วย ช. หรือ ผู้รับเหมาต้องประสานการปฏิบัติกับหน่วยรับประโยชน์อย่างใกล้ชิดในหลายเรื่อง ตั้งแต่ เรื่องการเข้าปฏิบัติงาน การตรวจรับวัสดุ การตรวจรับมอบงานต่างๆ

งบประมาณนโยบายรัฐบาล เช่น โครงการปรับปรุงถนนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ , งานปรับปรุงถนนเร่งด่วน โดยใช้ พาราแอสฟัลท์ติก และ พาราซอยซีเมนต์, งานขุดลอกแหล่งน้ำต่างๆ งานนี้โดยมากมักมีมูลค่าหลักร้อยล้านบาท

ลักษณะงานก่อสร้าง : งานประเภทนี้มักเป็นงานที่เร่งด่วน เป็นนโยบายของรัฐบาล มีความยากลำบากในการดำเนินงาน และ ทบ.มักจะมอบให้ กช.เป็นหน่วยเจ้าภาพในการจัดสรรงบประมาณและตรวจสอบความถูกต้องของประมาณการทางช่างให้กับ กองทัพอากาศต่างๆ ตามเขตพื้นที่รับผิดชอบ และ มักจะมีชุดตรวจคุณภาพงานก่อสร้างจากหลายหน่วยงานมาตรวจเป็นระยะเพื่อให้งานก่อสร้างที่กองทัพบกได้รับมีคุณภาพสอดคล้องกับงบประมาณที่กองทัพบกได้รับ งานประเภทนี้มักจะมีอย่างต่อเนื่อง ต้องอาศัย ความถูกต้องของการสำรวจข้อมูลไม่ให้ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการอื่น และ รวมถึงการเก็บรวบรวมผลงานก่อสร้าง เพื่อใช้ประโยชน์ในการเสนองบประมาณ และ การสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

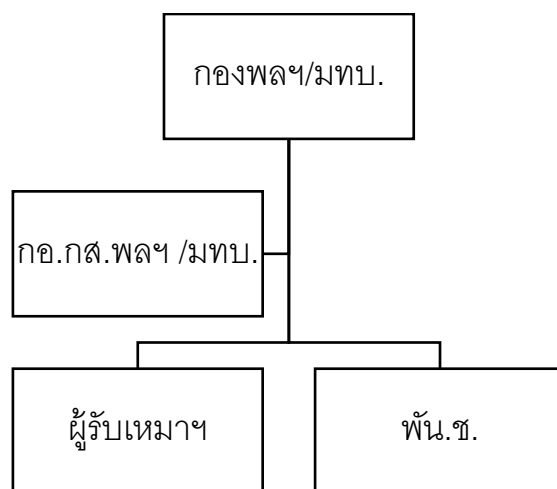
งบที่หน่วยงานภายนอกขอความร่วมมือให้กองทัพบกดำเนินงาน เช่น การก่อสร้างโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ , การฟื้นฟูแหล่งน้ำ มูลนิธิอุทกพัฒน์, การก่อสร้างอาคารของมูลนิธิพระดาบส , การปรับปรุงสนามกีฬาเมืองพัทยา เป็นต้น สำหรับงบประมาณประเภทนี้มักมีวงเงินสูงมากในการดำเนินงาน

ลักษณะงานก่อสร้าง : งานประเภทนี้ มักเป็นงานที่เป็นหน่วยงานภายนอกมอบความไว้วางใจให้กองทัพบกดำเนินงาน มักมีงบประมาณที่จำกัดแต่เนื้องานมีมาก ระยะเวลาในการดำเนินงานจำกัด การจัดซื้อจัดจ้างแบบปกติไม่สามารถดำเนินการได้ต้องให้กองทัพบกช่วยดำเนินการ และ โดยมากเป็นงานที่มีความซับซ้อน เนื้องานมาก และมักจะมีปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งมาก่อนหรือมีความเร่งด่วน จำเป็นที่จะต้องขอความอนุเคราะห์ให้กองทัพบกช่วยดำเนินงานเพื่อให้งานแล้วเสร็จหรือทันเวลา เป็นต้น

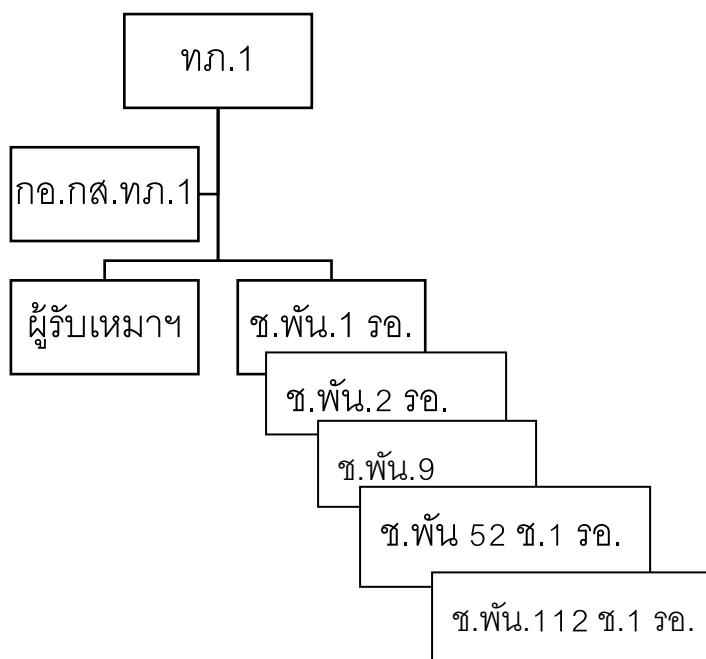
ประเภทงานที่เหมาะสมที่ควรมอบให้ กองอำนวยการก่อสร้างของแต่ละส่วนดำเนินงาน ดังนี้

งานในงบปกติ ควรมอบให้ กองอำนวยการก่อสร้างระดับกองพล และ มทบ. ในการอำนวยการ ทั้งนี้ งานเหล่านี้อาจจะดำเนินงานก่อสร้างและซ่อมแซมโดยการจ้างเหมาหรือ พัน.ช. ก็สุดแล้วแต่ นโยบายในการแบ่งมอบงานของแม่ทัพภาค ซึ่งมีเหตุผลความจำเป็นคือเป็นงานที่มีรายละเอียดในการดำเนินงานมากแต่ไม่ซับซ้อน หน่วยก่อสร้างต้องประสานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยรับประโยชน์ งานที่ทำจบเป็นปีๆไป การรวบรวมผลงานและเสนอ

งบประมาณแต่ละปีโดย ฝ่ายส่งกำลังบำรุงของหน่วยรับประโยชน์ โดยมี โครงสร้างตาม ภาพฉาย ดังนี้

งานในงบตามนโยบายรัฐบาล และ งบที่หน่วยงานภายนอกขอความร่วมมือให้กองทัพบก ดำเนินงาน ควรมอบให้ กองอำนวยการก่อสร้างกองทัพภาคที่ 1 เป็นฝ่ายอำนวยการ เนื่องจากเป็นงานที่มีแนวทางการประมาณที่ซับซ้อน การแบ่งพื้นที่ดำเนินงาน การจัดสรร งบประมาณให้ยุติธรรม จึงต้องมีการประชุมหารือกันอย่างต่อเนื่องกว่าจะได้แนวทางที่ ชัดเจน การให้ กอ.กส.ทภ.1 เป็นฝ่ายอำนวยการตั้งแต่เริ่มต้นจะทำให้การเสนอ งบประมาณ การปฏิบัติงาน การควบคุมงาน การตรวจรับมอบงาน เป็นไปด้วยความ เรียบร้อย

กรรมวิธีในการปรับปรุงแก้ไข อจย.⁷ มีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

หน่วยใช้ อจย.(รวมทั้งหน่วยบังคับบัญชาของหน่วยใช้ อจย.) หน่วย/เหล่าสายวิทยาการ (ยศ.ทบ. รับผิดชอบในการจัดทำและปรับปรุงแก้ไข อจย.ของ ทภ.1) และ ยก.ทบ. อาจจะริเริ่มขอให้มีการปรับปรุงแก้ไข อจย.ได้ โดยการขอปรับปรุงแก้ไข อจย. นั้นให้เสนอตามสายการบังคับบัญชา ผ่านหน่วยหรือเหล่าสายวิทยาการ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมก่อนเสนอ ทบ.(ยก.ทบ.) ส่วนการรายงานขอแก้ไขปรับปรุง อจย. นั้นต้องมีรายละเอียด ดังนี้ เสนอเหตุผล และความจำเป็นในการขอแก้ไข โดยในส่วนหรือข้อความที่จะแก้ไข ให้ระบุอย่างชัดเจนว่า เดิมเป็นอย่างไร และจะแก้ไขใหม่เป็นอย่างไร พร้อมเหตุผลว่าจะทำให้ดีขึ้นอย่างไร ทั้งนี้หากเป็นการปรับแก้กำลังพลใน อจย.เดียวกัน ต้องระบุว่า ยกเลิกอัตราชั้นยศที่กำหนดไว้เดิมในวรรค ลำดับ ตำแหน่ง ชั้นยศใด แล้วนำมาเพิ่มหรือปรับแก้เป็นส่วนใด โดยให้มีการสรุปยอดอัตรากำลังพลที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละชั้นยศและในภาพรวมรวมทั้งงบประมาณด้านกำลังพล (เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินค่าตอบแทน)ที่เปลี่ยนแปลงด้วย

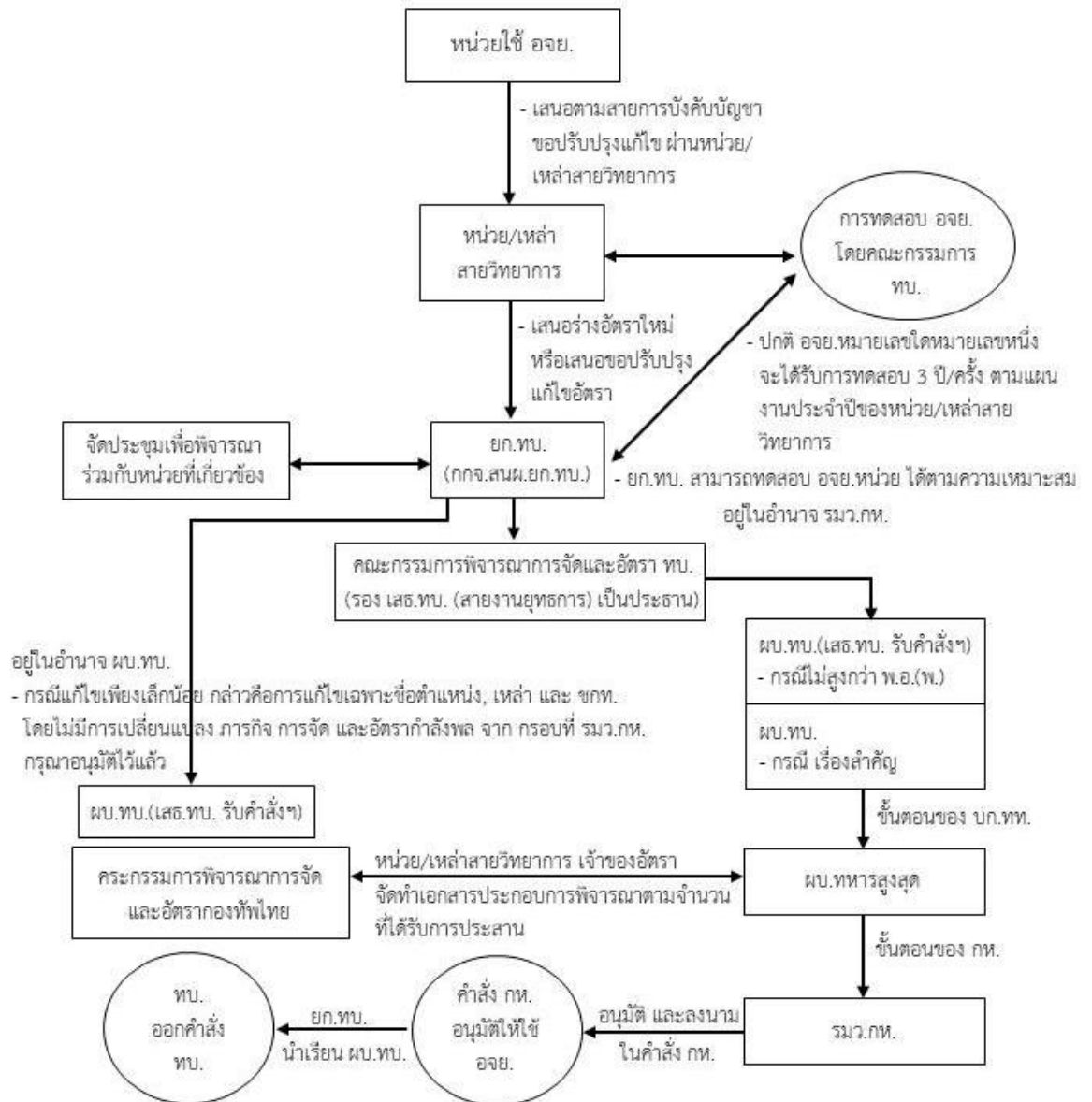
อำนาจในการอนุมัติ และการแก้ไข อจย.

การขอแก้ไขเฉพาะชื่อตำแหน่ง, เหล่า, ชกท. ชั้นยศ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงภารกิจ การจัด และ อัตรากำลังพล จากกรอบที่ รมว.กท. กรุณาอนุมัติไว้แล้ว ให้อยู่ในอำนาจของ เสธ.ทบ. รับคำสั่ง ผบ.ทบ. นอกนั้นเป็นอำนาจของ รมว.กท. โดย เสธ.ทบ. รับคำสั่ง ผบ.ทบ. ลงนามในหนังสือรายงาน ผบ.ทหารสูงสุด เพื่อขออนุมัติ หรือ ขอแก้ไขปรับปรุงอัตรา (กรณี อัตรากำลังพลไม่สูงกว่า พ.อ.(พ.) และ มีจำนวนไม่มากนัก

การดำเนินการปรับปรุงแก้ไข อจย.

การปรับปรุงแก้ไข อจย.ในบางเรื่องที่มีการแก้ไขเพียงเล็กน้อย รวมทั้งเรื่องที่เป็นคำสั่งการของ ผบ.ทบ. ซึ่งถือเป็นนโยบายสำคัญ และต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน ให้ ยก.ทบ. ดำเนินการตามขั้นตอน โดยไม่ต้องนำเข้าพิจารณาในคณะกรรมการพิจารณาการจัดและอัตรากองทัพบก การแก้ไข อจย.นี้รวมถึงการแก้ไขเพียงเล็กน้อย เช่นการแก้ไขเฉพาะชื่อตำแหน่ง, เหล่า และ ชกท. โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ภารกิจ การจัด และ อัตรากำลังพล จากกรอบที่ รมว.กท. กรุณาอนุมัติไว้แล้ว และภายหลังจากที่อัตราได้รับอนุมัติจากรมว.กท.แล้ว กกจ.สนผ.ยก.ทบ. อาจส่งร่างอัตราที่ได้รับอนุมัติ ไปยังหน่วยหรือเหล่าสายวิทยาการเพื่อจัดทำ อัตรา โดยสมบูรณ์ และ ตรวจสอบ ตำแหน่ง, ชกท., ภาษาอังกฤษ ให้ถูกต้อง ก่อนดำเนินการออกเป็น คำสั่ง ทบ. ต่อไป

การปรับปรุงแก้ไข อจย.

การดำเนินการในส่วนของการจัดซื้อจัดจ้าง

ในส่วนของการจัดซื้อจัดจ้างของงานก่อสร้างและซ่อมแซม ของกองทัพภาคที่ 1 จะดำเนินงานในแผนกพลธิการกองทัพภาคที่ 1 ซึ่งจากประสบการณ์ของผู้วิจัยแล้ว คิดว่าเป็นการดำเนินการที่เหมาะสมแล้ว ดังมีเหตุผลดังนี้

เจ้าหน้าที่ของแผนกพลาธิการ กองทัพภาคที่ 1 มีจำนวนเพียงพอ สถานที่ทำงานมีความเหมาะสม มีหัวหน้าแผนก และ ผู้ช่วยฯ และ นายทหาร เจ้าหน้าที่ประจำ ลูกจ้างจำนวนเพียงพอต่อการรับมอบงานต่างๆที่กองทัพมอบหมายให้ดำเนินงาน

ความชำนาญของเจ้าหน้าที่ มีมากเนื่องจาก แผนกพลาธิการเป็นแผนกที่รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณต่างๆให้กองทัพมาโดยตลอด และ การดำเนินการในเรื่องนี้ มีพระราชบัญญัติ. , ระเบียบข้อบังคับต่างๆ มากมาย ต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆที่กำหนดไว้ อย่างถูกต้อง รัดกุม โปร่งใส และ ตรวจสอบได้

การวางระบบในการจัดซื้อจัดจ้างของกองทัพภาคที่ 1 มีกองฝ่ายอำนวยการต่างๆและแผนกคอยช่วยตรวจสอบแต่ละขั้นตอนอย่างรอบคอบ ดังนี้

กองส่งกำลังบำรุง โดยมีแผนกทหารช่าง ทำหน้าที่ ตรวจสอบความถูกต้องของประมาณการทหารช่าง และ การเสนอความต้องการปริมาณวัสดุต่างๆของหน่วยให้เหมาะสม และเป็นเลขากองอำนวยการก่อสร้างกองทัพภาคที่ 1 มีหน้าที่ กำกับดูแลการปฏิบัติต่างๆด้านการก่อสร้างและซ่อมแซมให้เป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา และยังมีแผนกพลาธิการ ทำหน้าที่ นำประมาณการและการเสนอความต้องการวัสดุของหน่วยไปดำเนินการวิธีจัดซื้อจัดจ้าง และ การเบิกเงินตามวงเงินในสัญญา ให้ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้องๆ รวมถึงสามารถรับการตรวจสอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน(สตง.) สำนักตรวจสอบภายในทหารบก(สตน.ทบ.) เป็นต้น

กองปลัดบัญชี มีหน้าที่ควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณด้านการก่อสร้างของกองทัพภาคที่ 1 เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนแรกคือการตรวจสอบงบประมาณว่ามีรองรับสำหรับการดำเนินการวิธีหรือไม่ และเมื่อดำเนินการวิธีแล้วเสร็จ จะควบคุมการเบิกจ่ายให้สอดคล้องกับนโยบายของกองทัพบก ตลอดจนส่งคืนงบประมาณในแต่ละประเภทหากดำเนินการวิธีแล้วเหลือจ่าย โดยมีแผนกการเงิน ทำหน้าที่เบิกจ่ายงบประมาณ ผ่าน มณฑลทหารบกที่ 11 และ กรมการเงิน กองทัพบก

กองกำลังพล โดยมีแผนกพระธรรมนูญ มีหน้าที่ ตรวจสอบหนังสือสัญญาต่างๆ ตลอดจนเอกสารในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ให้เป็นไปตามระเบียบฯ และ ถูกต้อง หน่วยราชการไม่เสียเปรียบ

ทบ.ได้ปรับการจัดหน่วยทภ.1 จาก หน่วยใช้ อฉก.เป็นหน่วยใช้ อจย.เมื่อ 1 ธ.ค.48 และ มีการปรับแก้ อจย.อีกครั้งตามคำสั่ง ทบ.(เฉพาะ) ลับ ที่ 13/56 ลง 21 มี.ค.56 นั้น จากขั้นตอนที่แสดงให้เห็นข้างต้นจะเห็นได้ว่าการปรับแก้ อจย.ของ หน่วยจะมีหลายขั้นตอนและเป็นการดำเนินการที่ใช้ระยะเวลา และ เกี่ยวข้องกับหลายส่วนในการประสานการ

ปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็ว และทำให้การปฏิบัติงานของกอง
อำนวยการก่อสร้างกองทัพภาคที่ 1 เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพซึ่งหากดำเนินการแล้ว
เกิดผลสำเร็จมีข้อแก้ไขใดระหว่างทาง ก็สามารถดำเนินการปรับแก้ได้ คือ การดำเนินการ
โดยการใช้ “อัตราเพื่อพลาง” ซึ่งหมายถึง อัตราที่มีรูปแบบเช่นเดียวกับ อจย. แต่ใช้กับ
กำลังพลที่บรรจุจริงใน อจย.มาปฏิบัติงาน โดยหน่วยสามารถกำหนดอัตราเพื่อพลางขึ้นเอง
ได้ โดยไม่ต้องนำเรียนขออนุมัติ รมว.กท. ซึ่งกำลังพลที่บรรจุในอัตราเพื่อพลางนั้น ไม่มี
สิทธิพึงมีพึงได้ตามกฎหมายเหมือนกำลังพลที่บรรจุใน อจย. เช่น เงินเดือน เงินประจำ
ตำแหน่ง เงินค่าตอบแทน และเงินค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดหารถประจำตำแหน่ง
แต่อาจได้รับเงินเบี้ยเลี้ยงอย่างอื่น โดยสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้จาก
การศึกษาเอกสารเรื่อง “การจัดทำอัตราและวิธีการปรับปรุงแก้ไข” ของ ยก.ทบ.
วัตถุประสงค์ของการจัดทำ “อัตราเพื่อพลาง” นั้น จะใช้กับหน่วยที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรืออาจ
ใช้เพื่อการปฏิบัติงานในสายงานสนาม เช่น อัตรา ศปก.ทบ. หรือใช้กับหน่วยที่ทดลอง
ปฏิบัติงาน เช่น ศูนย์ไซเบอร์(ศทท.) ก่อนจะขออนุมัติ อจย.หรือ อฉก. ตามขั้นตอนการ
ปรับปรุงแก้ไขอัตราต่อไปได้

บทสรุป

งานก่อสร้างและซ่อมแซมต่างๆที่กองทัพภาคที่ 1 รับผิดชอบดำเนินการมักจะมีมอบให้กอง
อำนวยการก่อสร้างเป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำหรับงบ
ก่อสร้างและซ่อมแซมที่เป็นงบประจำปี มักจะมีมอบให้หน่วยขึ้นตรงกำกับดูแล และ
รายงานความคืบหน้าให้กองทัพทราบเป็นระยะจนกว่าจะแล้วเสร็จ โดยมีกองอำนวยการ
ก่อสร้างลงไปตรวจสอบการปฏิบัติตามห้วงเวลาที่เหมาะสมและกำกับดูแลความคืบหน้าใน
ภาพรวมของกองทัพ สำหรับงานก่อสร้างที่รัฐบาลมอบหมายให้กองทัพบกเป็นผู้
ดำเนินการหรืองานตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาชั้นสูงซึ่งงานประเภทนี้มักมี
งบประมาณสูงหรือเร่งด่วน มักจะมีมอบให้กองอำนวยการก่อสร้างควบคุมการก่อสร้าง
โดยตรงเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการต่างๆและแบ่ง
มอบงานให้กับหน่วยทหารช่างเพื่อกำกับดูแลต่อไป ส่วนงานจัดซื้อจัดจ้างนั้นเป็นอีกก
งานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะต้องทำให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัด
จ้าง และ ระเบียบที่เกี่ยวข้องต่างๆ เห็นควรให้ แผนกพลธิการกองทัพภาค (ผพธ.)เป็นผู้
ดำเนินงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง เพราะฝ่ายพลธิการมีอัตราราชการจัดที่เหมาะสม มีกำลังพล
ที่มีขีดความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการจัดซื้อจัดจ้างมาอย่างยาวนาน

ปัจจุบันปริมาณงานด้านการก่อสร้างและซ่อมแซมของกองทัพบกที่มอบให้กองทัพภาคที่ 1
ดำเนินการมีมากและรัฐบาลยังได้มอบความไว้วางใจให้กองทัพได้รับการกิจเหล่านี้มาอย่าง

ต่อเนื่อง ดังนั้นหากกองอำนาจการก่อสร้างได้รับการจัดอัตรากำลังที่เหมาะสม จะทำให้กองอำนาจการก่อสร้างเป็นได้ทั้งฝ่ายอำนาจการที่สามารถจะปฏิบัติงาน อำนาจการและที่สำคัญยังมีกำลังพลเพียงพอที่จะกำกับดูแลการปฏิบัติด้านการก่อสร้างของหน่วยขึ้นตรงของกองทัพได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมามักใช้การขอตัวกำลังพลจากหน่วยขึ้นตรงมาช่วยราชการเพื่อให้เพียงพอต่อปริมาณงานของกองอำนาจการก่อสร้าง ทั้งนี้ในส่วนของกำลังพลที่สามารถจัดมาปฏิบัติงานได้ทันทีคือ จะจัดจากกำลังพลในแผนกทหารช่างของกองทัพภาคที่ 1 มาปฏิบัติงานซึ่งตามอัตราแล้วมีอยู่เพียงแค่ 1-2 คน ทำให้ไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่ได้รับ ทั้งนี้กำลังพลที่ขอตัวช่วยราชการโดยมากจะมีช่วงระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ปีหรือน้อยกว่านั้น จากนั้นเมื่อครบระยะเวลาที่จะต้องกลับหน่วยต้นสังกัด ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง กำลังพลที่ใหม่ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้งาน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความถูกต้องเหมาะสม ควรมีการปรับแก้ อจย.ในขั้นตอนต่อไป แต่เพื่อให้การปฏิบัติงานของกองอำนาจการก่อสร้างเป็นไปอย่างต่อเนื่องจึงควรมีการทดลองใช้ อจย.ที่ต้องการ โดยดำเนินการในลักษณะการใช้วิธีการจัดเพื่อพลาถซักระยะหนึ่งก่อน ทั้งโดยการปรับเปลี่ยกำลังพล การขอตัวกำลังพลมาช่วยราชการต่างๆ ตลอดจนทดลองระบบงานต่างๆ ที่เหมาะสมกับปริมาณงานที่กองทัพภาคได้รับ ทั้งนี้การใช้อัตราเพื่อพลาถนั้นเมื่อเห็นข้อปรับปรุงใดก็สามารถดำเนินการปรับแก้ จนกว่าจะพอใจได้ในอัตราเพื่อพลาถเลย และเมื่อทดลองใช้สักระยะหนึ่งแล้วเกิดความเหมาะสมจึงขอปรับแก้ อจย.เป็นกระบวนการในขั้นตอนถัดไปได้ จะทำให้มีอัตราการจัดที่แน่นอน กำลังพลมีแนวทางการรับราชการที่ชัดเจน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม ต่อการกำกับดูแลกิจการงานช่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. หนังสือ กบ.ทบ. ที่ กท 0404/4371 ลงวันที่ 8 พ.ย. 2543 เรียงน ผบ.ทบ.(ผ่าน ผช. ผบ.ทบ.(2)) เรื่องขออนุมัติหลักการในการจัดหาสำหรับงานก่อสร้างและซ่อมแซมที่ ดำเนินการโดยหน่วย ช.
2. หนังสือ กบ.ทบ. ที่ กท 0409/2694 ลงวันที่ 4 พ.ย. 2560 เรียงน ผบ.ทบ. เรื่องการ จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ และการมอบอำนาจให้ผู้บังคับบัญชาระดับต่างๆของ ทบ.
3. ธนดล สุรารักษ์, พล.ต. ปัญหาข้อขัดข้องในโครงการก่อสร้างของกองทัพบกและแนว ทางแก้ไข . วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร; 2553
4. ธรรมรัชต์ เจริญกุล, พล.ต. องค์การทหารช่างกองทัพบกไทยกับภารกิจด้านการก่อสร้าง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ . วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร; 2547
5. โสภณ เวศกะกาญจนนท์, พล.ท. การควบคุมงานก่อสร้าง : ศึกษาเฉพาะกรณีการ ก่อสร้างของกระทรวงกลาโหม . วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร; 2541
6. คำสั่งกองทัพภาคที่ 1 ที่ 1250/2560 ลงวันที่ 27 พ.ย. 2560 เรื่องการจัดตั้งกอง อำนวยการก่อสร้างกองทัพภาคที่ 1 (กอ.กส.ทภ.1)
7. กรมยุทธการทหารบก. หลักการจัดทำอัตราและวิธีปรับปรุงแก้ไข. กรุงเทพมหานคร. กองทัพบก; 2558
8. กรมยุทธโยธาทหารบก. คู่มือประกอบการปฏิบัติงาน วิธีการจัดทำเอกสารประกอบการ ควบคุมงานก่อสร้าง.กรุงเทพมหานคร. กองทัพบก; 2557
9. กรมยุทธโยธาทหารบก. คู่มือประกอบการปฏิบัติงาน การควบคุมงานก่อสร้าง ฉบับ ปรับปรุงครั้งที่ 1.กรุงเทพมหานคร. กองทัพบก; 2556
- 10.วิสูตร จิระดำเกิง. การบริหารโครงการสำหรับผู้บริหาร.พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพมหานคร: วรรณกวี ; 2552

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก สมพล สว่างจิตร

วัน เดือน ปี เกิด 16 ตุลาคม พ.ศ.2515

ประวัติสำเร็จการศึกษา

- พ.ศ. 2532 โรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก (ม.4)
พ.ศ. 2534 โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 32
พ.ศ. 2539 ปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (วศบ.)
พ.ศ. 2542 ปริญญาโท University of Maryland, College Park (M.E.)
พ.ศ. 2547 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 83

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2539 ผู้บังคับหมวดทหารช่างสนาม กองพันทหารช่างที่ 2 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2544 ผู้บังคับกองร้อยทหารช่างสนาม กองพันทหารช่างที่ 52
กรมทหารช่างที่ 1 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2545 ผู้บังคับกองร้อยทหารช่างเครื่องมือเบา
กรมทหารช่างที่ 1 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2557 ผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 52 กรมทหารช่างที่ 1 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2558 เสนาธิการกรมทหารช่างที่ 1 รักษาพระองค์
พ.ศ. 2558 นายทหารฝ่ายการช่าง กองทัพอากาศที่ 1

ตำแหน่งปัจจุบัน

- พ.ศ. 2562 – ปัจจุบัน นายทหารปฏิบัติการ มณฑลทหารบกที่ 17